

4. Ἄν ἡ ψυχὴ ᾗτο θνητὴ, ἡ κατάστασις τῶν ἀχρείων καὶ κακῶν ἀνθρώπων ᾗθελεν εἶναι ἀσυγκρίτως προτιμωτέρα τῆς τῶν ἐναρέτων. Δὲν γίνεται ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ οὐδεμία σχεδὸν ἀκριβὴς διάκρισις ἀρετῆς καὶ κακίας· ὡς ἐπιτοπλεῖστον οἱ ἐνάρετοι δὲν λαμβάνουσι τὴν ἀξίαν ἀμοιβῆν, οὔτε οἱ κακοὶ τὴν πρέπουσαν τιμωρίαν. Ἡ πρόνοια φαίνεται τρόπον τινά, ὅτι ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἀρίνει πολλάκις τοὺς δικαίους νὰ πάσχωσι τὰ αὐτὰ δεινὰ μὲ τοὺς πλέον ἀδίκους. Οἱ ἀκολουθοῦντες τὴν ἀρετὴν, κατατρέχονται πολλάκις καὶ τυρανιοῦνται ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τῆς κακίας. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ δὲν δίδεται εἰς τὴν ἀρετὴν οὐδεμία ἀμοιβὴ ἀνάλογος πρὸς τὴν ὑπεροχὴν αὐτῆς, οὔτε εἰς τὴν κακίαν οὐδεμία τιμωρία ἀντάξιός τῆς σκληρότητος καὶ ἀχρεϊότητος αὐτῆς· καὶ ἐπειδὴ τὸ ἀβράβευτον τῆς ἀρετῆς, καὶ τὸ ἀτιμώρητον τῆς κακίας, ἀντιβαίνουσιν εἰς τὴν θεῖαν δικαιοσύνην, συμπεραίνεται ὅτι διὰ τὸν ἄνθρωπον εἶναι ἄλλη ζωὴ· ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἶναι ἀθάνατος, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἀναβάλλει εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν τὰ βραβεῖα τῶν ἐναρέτων καὶ τὰς τιμωρίας τῶν κακῶν· καὶ ὅτι ὁ κόσμος οὗτος εἶναι παλαιστρὰ, νὰ εἶπω οὕτω, καὶ δοκιμαστήριον τῶν ψυχῶν. Ταῦτα εἶναι ἀλήθειαι, τὰς ὁποίας οὐδεὶς λογικὸς δύναται νὰ ἀρνηθῇ, χωρὶς νὰ ἀρνηθῇ τὴν λογικὴν αὐτοῦ φύσιν, καὶ χωρὶς νὰ φανῇ ὑβριστῆς πρὸς τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ.

5. Ὁ Θεὸς ἀπαγορεύει εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ κακὸν, καὶ προστάζει εἰς αὐτοὺς τὸ καλόν· ἐμπνέει εἰς οὐτοὺς τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς χάριτος, καὶ διὰ τοῦ λογικοῦ, καὶ διὰ τοῦ φυσικοῦ νόμου. Ἀλλ' ἐὰν ἡ ψυχὴ δὲν ᾗται ἀθάνατος, εἰς τί ἐχρησίμευον τὰ παραγγέλματα ταῦτα τοῦ ὑπερτάτου ὄντος, καὶ τὰ σύμφυτα ταῦτα αἰσθημάτων τῆς ψυχῆς, ἥτις φύσει ζητεῖ καὶ ποθεῖ πάντοτε τότε-λειότερον, ἂν δὲν ᾗτο οὐδεμία ἀμοιβὴ εἰς τοὺς ποιοῦντας τὸ θέλημα αὐτοῦ, οὔτε τιμωρία εἰς τοὺς παραβάτας τῶν θεῶν αὐτοῦ νόμων; Ἐπειδὴ οἱ μὲν κακοὶ εὐτυχοῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐνταῦθα, οἱ δὲ ἐνάρετοι δυστυχοῦσιν, ἐκεῖνοι μὲν ἐμελλον ν' ἀποφύγωσι τὴν τιμωρίαν τῆς κακίας, οὗτοι δὲ νὰ μείνωσιν ἀβράβευτοι. Τοῦτο ὅμως εἶναι παντάπασιν ἀσυμβίβαστον μὲ τὴν ιδέαν, ἣν ἔχομεν περὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ, ὅτι δὲν δύναται νὰ δώσῃ ἐντολὰς καὶ νόμους, ἔπειτα νὰ ἀδιαφορῇ εἰς τοὺς φυλάττοντας καὶ παραβαίνοντας αὐτούς.

Διὰ νὰ ἐξαλείψωμεν πᾶσαν ἀμφιβολίαν, ἥτις ᾗθελε μένει ἔτι εἰς πνεύματα ἀσθενῆ, ἃς ἐξετάσωμεν καὶ τὰς πλέον ἰσχυρὰς ἀντιλογίας τῶν ἀρνούμενων τὴν ψυχικὴν ἀθανασίαν.

1. Προβάλλουσιν, ὅτι ἡ ψυχὴ γεννᾶται, αὖξεται, ἀκμάζει, ἔπειτα ἀδυνατεῖ καὶ συγγηράσκει μὲ τὸ σῶμα· καὶ ὅτι εἶναι τόσον στενὰ συνδεδεμένη μὲ αὐτὸ, ὥστε συμπάσχει, καὶ ὑπόκειται εἰς τὰς αὐτὰς μεταβολάς.